

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anasanat Dalı

Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı

**ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SANAT EĞİTİMİ VE
SANATIN GEREKLİLİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİ
DEĞERLENDİRİLMESİ
(ANTALYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Fatih Cam

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2015

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SANAT EĞİTİMİ VE SANATIN GEREKLİLİĞİ
HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatih CAM

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet SAĞ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anasanat Dalı

Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2015

KABUL VE ONAY

Fatih CAM tarafından hazırlanan "ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SANAT EĞİTİMİ VE SANATIN GEREKLİLİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ" başlıklı bu çalışma, 11/06/2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr. Mehmet SAĞ (Başkan)

Yrd.Doç.Dr. Mehmet SAĞ (Danışman)

Yrd.Doç.Dr. Seyhan KACAYICI

Yrd.Doç.Dr. Ali DÜZGÜN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Yrd.Doç.Dr. Fuat TANHAN

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

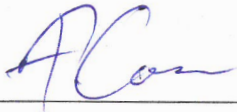
Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezim/Raporum sadece Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.

Tezimin/Raporumun 10 Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

11/06/2015

Fatih CAM

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmamın ders ve tez dönemlerinde her türlü desteğini benden esirgemeyen, çalışmanın her aşamasında yorum ve önerileriyle beni cesaretlendiren, yönlendiren, rehberlik eden ve çalışmamın sonuçlanmasında büyük katkıları bulunan değerli tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Mehmet SAĞ'a burada teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Ders ve tez çalışmalarım esnasında yine yardımlarını benden esirgemeyen, Doç. Dr. Mehmet ÖZKARTAL'a, Yrd. Doç. Dr. Ali DÜZGÜN'e, Yrd. Doç. Dr. Ruhi KONAK'a, Yrd. Doç. Dr. Seyhan KALAYCI'ya, tezim için gerekli olan verilerin toplanmasında bana yardımcı olan ve beni bilimsel anlamda fikirleriyle yönlendiren, desteklerini benden esirgemeyen değerli arkadaşım, Öğretim Görevlisi Okan SARIGÖZ'e, kardeşim Volkan CAM'a, ayrıca maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen sevgili eşim Dr. Hande BERK CAM'a ayrıca çalışmalarım esnasında en önemli dönemlerinde zamanlarından çaldığım oğlum Onur ERDİNİ'ye burada teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Fatih CAM
VAN / 2015

ÖZET

CAM, Fatih. *Ortaöğretim Öğrencilerinin Sanat Eğitimi ve Sanatın Gerekliliği Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2015.

Sanat eğitimi, bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini doğru olarak aktarabilmesi, bağımsız düşünebilmesi, kural ve kalıpların dışına çıkabilmesi, yetenek ve yaratıcılığın estetik bir seviyeye ulaşabilmesi, eğlence ve heyecanın doğru biçimde yönlendirilebilmesi ve eğitim öğretim faaliyetleri açısından öğrencinin sosyalleşebilmesi amacıyla ilkokuldan itibaren bazı sınıf seviyelerinde öğrencilere verilmeye çalışılmaktadır. Öğretim programlarının kazanımlar kısmında sanat eğitimiyle öğrencilerin sosyalleşmeleri ve kültürlerinin artırılmaları hedeflenmektedir. Ancak öğrencinin veya bireyin sanata olan düşkünlüğüne çevresi, ailesi, öğretmeni ve arkadaşlarının etkisi çok büyüktür. Özellikle ailelerin sanata ve sanatçıya vermiş oldukları önem ailelerin eğitim seviyelerine ve sosyo-kültürel seviyelerine bağlı olarak düşmekte veya yükselmektedir. Bu araştırmada ailelerin sosyo-kültürel yapıları, sanata olan ilgileri, maddi kazançları gibi değerlere bağlı olarak öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği hakkındaki görüş ve düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde; literatür taraması yapılmış ve sanatın tanımı, sanat eğitimi, sanatın önemi, sanatın amacı ve sanatın gerekliliği gibi konular üzerinde durulmuştur. Araştırmanın üçüncü bölümünde; veri toplama araçlarının geliştirilmesi, veri toplama aracının uygulanması, araştırmanın önemi, araştırmanın amacı ile evren ve örneklem gibi yöntemler üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın dördüncü aşamasında ise veri toplama aracıyla elde edilen cinsiyet, sınıf düzeyi, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, ailenin aylık kazancı, kardeş sayısı, ailede sanatla ilgilenen birey sayısı ve konut durumu gibi demografik değişkenlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Araştırmanın beşinci aşamasında; bulgulardan ve araştırma esnasında gözlemlere dayalı olarak elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlardan hareketle sorunlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sanat, Sanat Eğitimi, Sanatın Gerekliliği, Estetik Düşünme, Yaratıcılık, Ortaöğretim.

ABSTRACT

CAM, Fatih. *Assessment of Opinions Of Secondary Education Students About Art Education And Neccesity Of Art*. Master Thesis, Van, 2015.

From the beginning of the primary school, art education is given to students of some class levels for socialization of students in terms of education and schooling activities, to cite individual's feeling, thought and impression accurately, to think independently, to be able to do exceptional handling and pattern and to guide entertainment and excitement. By art education, student socialisation and cultural improvement is aimed for the gaining part of schooling activity programs. However the impact of enviroment, family, teacher and friends on student and individual's fonding of art is very much. Especially the importance paid to art and artists by the families increase or decrease according to cultural level and socio-cultural character of the families. In this research, it was tried to determine the opinion and thoughts of the students depending on the socio-cultural character, interest of art, and financial situation of the families. The research consists of five sections. In the first section; literature search was performed and subjects such as definition of art, education of art, importance, aim and neccesity of art were accented. In the third section; improvement of data collection tools, implementation of data collection tool, importance of the research, aim of the research and methods such as universe and sampling were elaborated.

In the fourth section of the research demographic variables collected by means of data collection tool, such as gender, level of class, education level of

the mother, education level of the father, monthly income of the family, count of the siblings, number of individuals in the family interested in art and residential status were mentioned. In the fifth section of the research; findings and results obtained during the observations were adverted and suggestions for solution on the basis of these results were made.

Key Words

Art, Art Education, Necessity of Art, Aesthetic Thought, Creativity, Secondary School.

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM: SANAT EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ	3
1.1. Sanat Nedir	3
1.2. Eğitim	5
1.3. Sanat Eğitimi	6
1.4. Sanat Eğitiminin Amacı	8
1.5. Sanat Eğitiminin Gerekliliği.....	11
II. BÖLÜM: SANAT EĞİTİMİ VE KAVRAMLARI	14
2.1. Türkiye'de Sanat Eğitiminin Gelişimi.....	14
2.2. Cumhuriyet Döneminde Sanat Eğitimi	14
III. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	16
3.1. Araştırma Modeli	16
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	16
3.3. Veri Toplama Araçları ve geliştirilmesi.....	19
3.4. Uygulama	20
3.5. Verilerin Analizi ve Yorumlar	20
IV. BÖLÜM:	22
4.1. Bulgular ve Yorum	22
SONUÇ ve ÖNERİLER	65
KAYNAKÇA	71

KISALTMALAR DİZİNİ

DTSE	:Disiplin Temelli Sanat Eğitimi
SEGA	: Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi
K.A.L	: Kepez Anadolu Lisesi
K.A.L	: Konyaaltı Anadolu Lisesi
M..G.A.L	: Muratpaşa Güzeloluk Anadolu Lisesi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Sosyal Bilimler için İstatistik Paket Programı
TDK	: Türk Dil Kurumu
YÖK	: Yüksek Öğrenim Kurumu
a.g.e	: Adı Geçen Eser
a.g.b	: Adı Geçen Bildiri
s	: Sayfa
ss	: Sayfa Sayısı
Çev	: Çeviren

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilere ait sayısal veriler.

Tablo 2. Sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne ait puan aralıkları.

Tablo 3. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre t-testi analiz sonuçları.

Tablo 4. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların eğitim görülen okul değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları.

Tablo 5. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların bölüm türü değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları.

Tablo 6. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Tablo 7. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların kardeş sayısı değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Tablo 8. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların anne eğitim durumu değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Tablo 9. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların babanın eğitim durumu değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları.

Tablo 10. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların ailede sanatla uğraşanlar değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları.

Tablo 11. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların ailenin aylık kazancı değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları.

Tablo 12. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların ailenin ev durumu değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Tablo 13. Araştırmaya katılan öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ile beceri düzeyleri

Tablo 14. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdellik değerleri

Tablo 15. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireyin çevresine olan farkındalığı geliştirir**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdellik değerleri

Tablo 16. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdellik değerleri.

Tablo 17. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi zihinsel bir ihtiyaçtır,gereklidir**'. anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdellik değerleri.

Tablo 18. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireyin çevre bilincini geliştirir**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdellik değerleri.

Tablo 19. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireye estetik düşünme tarzı kazandırır**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo20. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 21. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireydeki pratik zekayı geliştirir, ortaya çıkarır**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 22. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireyin işbirliği yapma eğilimini artırır**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 23. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 24. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireyin duygularını harekete geçirir**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 25. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Sanat eğitimi bireydeki eleştirel becerilerin ortaya çıkmasını sağlar**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 26. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 27. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyi sabretmeyi, sabırlı davranmayı öğretir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 28. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 29. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimine ve sanatsal faaliyetlere ön yargı ile bakılmamalıdır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 30. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimine belli bir disiplin gerektirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 31. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin bedensel yetilerini geliştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 32. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyi bedensel olgunluğa eriştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 33. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi toplumların uyum içerisinde gelişmelerini sağlar**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

Tablo 34. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi uygulamalı çalışmalar içermelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 35. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitime hayat boyu ihtiyaç vardır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 36. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 37. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi dersleri de diğer dersler kadar önemlidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 38. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi dersleri atölyelerde yapılmalıdır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 39. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi dersleri sanat eğitimcileri tarafından verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 40. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi de kullanılan malzemelerin kalitesi ve kullanışlılığı önemlidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 41. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitiminin hiç bir kazanımı yoktur**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

Tablo 42. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Müfredatta sanat eğitimine daha fazla yer verilmelidir**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelerik değerleri.

Tablo 43. Araştırmaya katılan öğrencilerin, '**Müfredatta sanat eğitimi ile ilgili derslerin saatleri arttırılmalıdır**' anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelerik değerleri.

GİRİŞ

Sanat insanlığın ortaya çıktığı ilk günden bu güne kadar, kültür'ün vazgeçilmez taşıyıcısı olmuş ve birçok evrelerden geçerek varlığını sürdürmüştür. Bu süreç içerisinde sanat'ın öğretimi ve eğitimi de giderek önem kazanmıştır. Aile de başlayıp, çevreyle etkileşen sanatsal deneyimler, bireyin temel eğitimiyle birlikte formatik ve estetik bir yapıya dönüşmekte ve bu süreç tüm hayatını etkileyen bir alan olarak önemini her geçen gün daha da hissettirmektedir.

Bireyin ilerde sanat dallarını oluşturacak olan 'biçimler dünyası'nın öğrenimi, önce aile'de başlayıp ve sonrasında da temel eğitimin tamamında devam eden (BİÇER, 1993: 225), bir sanat eğitimi serüvenidir.

San, ilk çağlarından itibaren çocuğun sanat-okul ilişkisini şu şekilde anlatmaktadır: *“Erken yaşta sanatsal ilgi alanları açılmış olan çocuk, anaokulundan itibaren yaşı ilerledikçe çevresindeki sanat olaylarını değerlendirmeye, eleştirmeye, sanat güzelini anlamaya ve onu aramaya başlar. Sanat eğitimi bireyi sanatçı yapmak için çaba sarf etmez, ancak toplumdaki bireylerin modern çağda yaratıcılığını arttırmayı ve gerek ders içi gerekse de ders dışı etkinlikleri destekler”* (SAN, 1982: 216). Eğitimin toplumsal boyutuyla, okulun *“çevreye açılan ve çevreyle ilgilenen bir kurum”* olduğunu ve bireyleri sosyalleştirdiği de söylenmektedir (SAN, 1992: 648).

Bireyin sanat eğitiminden geçmesinin önemi üzerine Karayağmurlar'ın şu tespiti son derece önemlidir: *“Sanat eğitimi, bireyi hem modernleştirir hem de özgürleştirir. Sanat eğitimi bireye kendini ve dış dünyayı tanıma fırsatı veren ve bireyin yaratıcılığını geliştiren bir eğitim biçimidir. Sanat eğitiminin kişiyi yaratıcı faaliyetlere yöneltmesi, sosyalleştirmesi, ekonomisine katkı sağlaması, estetik beğeni kazandırması, mutlu etmesi, motivasyonunu yükseltmesi ve hobiler oluşturması bireyleri içinde buldukları ruhsal çöküntüden kurtardığı gibi altyapısı hazırlanarak verilebilecek çeşitli sanat eğitimleri kişilerin diğer derslerindeki başarılarını da yükseltebilir”* (KARAYAĞMURLAR, 1991: 368).

Bireye sistemli bir şekilde farklı bir sanatsal bakış açısı kazandırmak, herhangi bir sanat dalına yönelen ilgi ve yetenekleri, sanat eğitiminin çağdaş yöntemleriyle “kişilikli, becerikli, bilgili ve bilinçli” bir şekilde yetiştirmek sanat eğitiminin temel amaçlarından biridir (BİÇER, 1993: 255).

Bir toplum hakkında bilgi edinmek isteyenler o toplumun sanat eserlerine bakmalıdırlar. Bir toplumun sanat eserleri o toplumun ne kadar geliştiğini ve modernleştiğinin en açık göstergesidir. Çünkü sanat eğitimsiz, eğitim de sanatsız olamaz. Atatürk'ün de dediği gibi: “*Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından birisi kopmuş demektir.*” Bu vecize, sanata ve sanat eğitime verilen önemi açıkça ortaya koymaktadır. Dolayısıyla sanat; bir toplumun veya bir milletin sahip çıkması gereken en hayati gereksinimlerindedir.

Türkiye’de sanat eğitiminin başlangıcı çok eskilere gitmemekle birlikte, Türk milletinin sanata olan yatkınlığı kültürel ve tarihi bağlamda Türkler’in kadim dönemlerine kadar götürülmektedir. Bu bağlamda yine, Atatürk'ün şu vecizesi unutulmamalıdır: “*Türk milletinin tarihi bir vasfı da güzel sanatları sevmek ve yükseltmektir.*” Sanat planlı ve programlı bir sistem içerisinde verildiği takdirde gelecek nesillerin dünya ile rekabet etmek için gerekli öz güveninin de tesis edileceği bir çok sanat eğitimcisi tarafından ifade edilmektedir.

Planlı ve yeterli bir sanat eğitimi’nden geçirilen birey, hem estetik hem de zihinsel beceri ve yaratıcılığı sayesinde; içinde bulunduğu topluma katkı sağlayan; çevre bilinci ve eleştirel düşünme becerisi gelişmiş, evrensel rekabete hazır, ülkenin imarı noktasında yetişmiş kalifiye insan demektir.

Bu çalışmada Ortaöğretim kurumlarında okumakta olan öğrencilerin sanata ve sanat eğitiminin önemine bakışları ve gerekliliği konusundaki görüşleri üzerine bir değerlendirme çalışmasıdır. Bugüne kadar varılan noktada öğrencilerin sanat ve sanat eğitimi konusundaki bilinç ve farkındalıklarının kısmen de olsa tespit ve analizi, bundan sonra yapılacak çalışmalara ışık tutması umudu ile yapılmıştır.

I. BÖLÜM

SANAT EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ

1.1. Sanat Nedir

İnsanoğlu tarih sahnesine çıktığı ilk günden itibaren içinde yaşadığı doğanın tüm zorluklarıyla mücadele ederken geliştirdiği akıl dolu tekniklerle süreç içinde zihinsel gelişimine paralel olarak sanatsal tepkilerde de bulunmuş; yalnızca temel ihtiyaçlarını değil aynı zamanda estetik tavırlar da sergilemiştir. Güzel'i fark eden insanoğlu sanat'ın uzun sürecek olan serüvenine anlamlı değerler katmıştır.

İnsanoğlu sanat eserlerine “acılarını mutluluklarını, zaferlerini ve coşkularını” işlemişler, sözel olarak anlatamadığı duygularını sanat eseri aracılığıyla anlatmışlardır (ALAKUŞ,.MERCİN, 2005: 35-36). Sanat Ansiklopedisi'nde sanat kelimesi ile ilgili açıklama şu şekilde verilmektedir: *“Sanat kelimesi Arapçada amel yani iş ve yapma anlamında sunu kökünden alınmıştır. Bir işi meydana getirmek ve bir maddeye bellekte hayal edilen biçim ve görünüşü vermek anlamlarına gelmektedir. Sunu kelimesinde ayrıca güzellik, hayran olunacak bir güç eseri anlamı da olduğundan bu kelime daha çok yaradılış ve doğanın yaptığı şeylerde kullanılmış, doğada kendi kendine var olmayıp insanın aklını ve zekâsını kullanarak eliyle yaptığı işlere sanat denilmiştir. Türkçede sanat kelimesi genel anlamı ile düşünölen bir şeyi meydana getirmek konusundaki bilgilerin uygulanmasına ve o işi meydana getirmek için beceri ve zekânın kullanılması”* dır (ARSEVEN, 1975: 229).

İngilizce'deki “art” sözcüğü, “at terbiyeciliği, şiir yazma, ayakkabıcılık, vazo ressamlığı ya da yöneticilik gibi her türlü insani beceriyi ifade etmek için kullanılan Latince „ars” ve Yunanca „techne” sözcüklerinden” yapılmıştır (SHINER,2004:128)

Türk Dil Kurumu'nun "sanat"ın tanımı ise: "bir duygunun bir tasarının veya bu anlatımlar sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık" ya da "belli bir uygarlığın ya da topluluğun anlayış ve beğeni ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatımı" şeklinde verilmektedir (TDK, 2001).

Çağlara göre bir değişim içerisinde olan sanat, subjektif bir kavram olarak değerlendirilmiş, 19 y.y. sonlarında da gündeme gelmiştir. Sanat anlayışı her dönemin toplumsal, siyasi, ekonomik ve dönemin düşünce yapısına bir gelişme göstermiştir. Sanat kavramının tanımı üzerinde kesin bir tanım yapılamamıştır. Bununla birlikte bazı felsefecilerin tanımları kullanılmaktadır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

Kant, sanatı bir oyun olarak tanımlarken, sanat kaynağı olarak da işi görür (TÜRKDOĞAN, 1984: 71). Hegel'de ise sanat, ruhun madde içindeki görünümüdür (KAVURAN, 2003: 225-237).

Gombrich ise sanat diye bir şeyin olmadığını, yalnızca sanatçıların var olduğunu ifade eder. Gombrich'e göre: "*Mağara duvarlarına bizon resimlerini çizen ilk insanlardan, bugün afişleri gerçekleştiren tasarımcılara uzanan, yüzyıllara ve çeşitliliğe dayanan geniş bir yelpazede etkinlikler vardır*" (GOMBRICH, 2004:79) ve tüm bu etkinliklere de sanat adı verilmektedir.

Başka bir tanımda ise sanat, "*bireysel açıdan duyguların, düşüncelerin, hayallerin, yaratıcı çabaların ve insanın kendini gerçekleştirme için kendi iç cevherini keşfetmesinin bir aracı, toplumları yüceltmede ve kaynaştırmada, bütünleyici yönü ile önemli bir toplumsal kültür dinamiğidir*" (MEB, 2008:12).

Sanat, sosyal yaşamın bir ürünüdür. "*Sanatsal gelişim, toplumsal gelişmeye ve toplumsal yaşamın yapısına doğrudan bağlıdır. Sanatın işlevi ne salt duygusal rahatlama ne de salt haz duyulmasıdır. Sanatın çok yönlü, kültürel, iletişimsel, eğitimsel, aydınlatıcı, ulusal ve evrensel işlevleri onu çok yönlü ve önemli kılmaktadır. Sanatın bu işlevleri yalnız sanata özgü niteliklerdir ve kişinin ussal (akla dayalı) gelişimini sağlar. Bunu sanattan başka hiçbir alan sağlayamaz. Bu yüzden sanatın çok*

yönlü öğretilmesi sanat eğitiminde çağdaş yaklaşımın bir gereğidir” (DELİLER, 2005:138).

Sanat, insanla nesnel gerçeklik arasındaki estetik ilişki olarak tanımlanmaktadır. Nesnel gerçeklik sanatçıda estetik biçimlerde yansır. Sanat, insana, topluma ve toplumsal yaşama sıkı bir şekilde bağlıdır. Sanatta öz ve biçim, ulusallık ve evrensellik, soyutla somut, duygusalla düşünsel iç içedir ve birbirinden ayrılamaz. Sanatçının bütün bu diyalektik karşıtlıkları örgensel bir bütünlüğe kavuşturma biçimi, içinde yaşadığı tarihsel dönemin ve koşulların oluşturduğu dünya görüşüne bağlıdır (HANÇEROĞLU, 1982: 364).

Tolstoy sanatı şu şekilde tanımlamaktadır: *“Sanat insanın bir zaman duymuş olduğu bir duyguyu kendinde canlandırdıktan sonra aynı duyguyu başkalarının da duyabilmesi için hareket, çizgi, renk, ses ya da sözcüklerde belirlenmiş biçimler aracılığı ile onlara aktarmasıdır” (DOĞAN, 1998: 145).*

1.2. Eğitim

En bilindik tanımıyla eğitim, *“kişinin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği oluşturma süreci olarak tanımlanır” (ERTÜRK, 1982: 123).*

Eğitim, bireylere sosyal ve toplumsal yaşamayı, bilgi ve beceri edinmeyi, ekonomik olarak kalkınmayı ve *“var olan değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak, çağın geçiş dönemlerine uyum sağlayacak üretici insan tipini de yetiştirme sorumluluğunu da taşımaktadır” (VARIŞ, 1998: 38).*

Eğitimde bireye verilmek istenen her şey bireyin içinde yaşadığı toplumun sosyo-kültürel yapısıyla alakalıdır. Çünkü *“insan ve toplum değişim süreci içindedir” (SABANCILAR, 2007: 8).*

Eğitimle ne öğretileceği daha öncesinden tasarlanmış olsa da eğitimdeki önemli konuların başında sadece öğretilecek konular değil eğitilecek bireyler, ne öğretileceği, amaç, hedef ve eğitimin ne kadar verileceği gibi konular da eğitimin özünü oluşturmaktadır.

Ayrıca bireye verilecek olan eğitim toplumdaki topluma ve zamana, döneme göre değişim göstermektedir. *“Bir yüzyıldan ötekine ve toplumdaki topluma değişken de olsa eğitilme zorunluluğu evrenseldir nk insan doğası eğitilmeyi gerektirmektedir”* (TANİLLİ, 2007: 97).

1.3. Sanat Eğitimi

Sanat eseri, bireyin içinden gelen duygularını çeşitli sembollerle aktarmasıdır. Bu nedenle bir sanat bir olay ya da duyguyu aktarırken farklı bakış açısı ve farklı ifadelerle aktarabilir. Ancak eğitim almış bir sanat topluma duygularını aktarmasının yanında insanlara evrensel etik kuralları da göz önünde bulundurarak sanat eserlerinde olumlu mesajlar da verebilir.

Okullarda ğrencilere sadece pozitif bilimlere veya sosyal bilimlere ait derslerin verilmesi yeterli değildir. nk ğrencilerin enerjilerini atabilecekleri, sosyalleşebilecekleri sosyo-kültürel derslere de ihtiyaçları vardır. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren bu tür sanat derslerini veya kültür derslerini sınıf öğretmenleri veya diğer branş öğretmenleri vermekteydi ancak son yıllarda bu derslere de alanında uzmanlaşmış öğretmenlerin girmesinin öğrencilere daha fazla yarar sağlayacağı anlaşılmıştır. Dolayısıyla *“müfredat programlarında yer alan sanat derslerinin, matematik ve fen derslerine göre eksikliğine dikkat çekilmiş ve bu gerekçe ile görevlendirmek üzere 1000’e yakın sanat ve müzik ğretmeni işe alınmıştır”* (ERBAY, 2004: 41-46).

Sanat eğitimi ilk çağlardan beri usta çırak ilişkisi içerisinde alaylı olarak verilse de modernleşen ülkeler zamanla sanat eğitimini sistematik hale getirmişlerdir.

Sanat eğitimi denince akla artık sanatın her dalı girmektedir. “*Sanat kavramı geniş anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi; dar anlamda ise okuldaki ilgili dersleri tanımlamaktadır*” (SÖYLEMEZ, 2004: 43).

Aynı zamanda “*Sanat eğitimi, insanların kendi yaşantılarını amaçlı ve yöntemli olarak olumlu yönde değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir*” (UÇAN, 2002: 1-23).

Sanat eğitimi, “*kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür*” (YOLCU, 2005).

Sanat eğitimi hakkında gerek yaklaşımsal, gerek alansal gerekse de branşsal olarak birçok tanım yapılmaktadır. Farklı farklı tanımların olması veya yapılması alanın genişliğinden ve çok farklı alanlara da hizmet etmesinden kaynaklanmaktadır.

“*Sanatın plastik, fonetik, ritmik, dramatik, yazınsal ve kinetik sanat gibi türlerinin olması sanat eğitiminde resim eğitimi, sanat yoluyla öğretim, estetik eğitimi, güzel sanatlar eğitimi, plastik sanatlar eğitimi, sanata doğru eğitim ve temel sanat eğitimi gibi adlandırmaların yapılmasına yol açmıştır*” (YOLCU, 2005).

O halde sanat hakkında tek bir tanımından bahsetmek sanatı kısıtlamak anlamına gelmektedir. Bu nedenle sanat eğitimi hakkında tek bir tanıma benimsemek sanat eğitimini kısıtlamak olur. Mesela “*sanat eğitimi denilince sadece plastik sanatların akla gelmesi son derece yanlış bir düşünce olur*” (SAN, 2003: 18-19).

Sanat eğitimini bir bütün haline getirebilmek için sanat eğitimi

“*sanatın oluşumu, sanatsal yaratma, sanatın toplumdaki yeri, sanat türleri, sanat akımları ve anlayışları, sanatçının kişilik özellikleri vb. konuları işleyen, sanat (ve kültür) tarihi, estetik, sanat kuramları ve eleştirisi, sanat psikolojisi, sanat sosyolojisi, sanat coğrafya ve topografyası gibi sanat olayına, sanat ürünlerine ve sanat-toplum-kültür*

ilişkinin irdeleyen kuramsal bilgi dalları da katılmasıyla bütünleşmelidir” (SAN, 2003: 18-19).

Sanat için tarihsel olarak kronolojik bilgiye, estetiğe, yaratıcılığa ve mükemmelliğe ihtiyaç vardır. “Sanat eğitimi, dört disiplini; sanat tarihi, estetik, sanat eleştirisi ve uygulamalı çalışmaları, birleştirmek için kendi konu kapsamını genişletmiştir (STOKROCK,. KIRIŞOĞLU, 1996: 62). O halde sanat eğitimi gibi dersler hem teorik bilgiye dayalı hem de uygulamalı olduğundan eğitim derslerinin öğretim programları da sanat eğitimi göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

Sanat eğitiminin amacı sadece sanatçı yetiştirmek değildir. *“bireyin yaratıcı güç ve potansiyellerini eğitmek, estetik düşüncesini ve bilincini örgütlemek, sosyal hayatını düzenlemesini sağlamak ve hayatını kolaylaştırarak ondan zevk almasını sağlamaktır”.* (YOLCU, 2005).

Sanatta bireyin duygu ve düşüncelerinin yanında başarısının da önemi büyüktür. *“Bilimsel yöntem insan oluşumunun bir yönünü işliyor, eğitiyorsa diğer yönünü de sanat eğitimi işlemelidir”.* Çünkü insan yalnız akıl ve zekaya değil, aynı zamanda duygulara sahiptir.

“Yaşamımız boyunca edindiğimiz deneyimlerin niteliğini değerlendirmemize olanak veren duyum ve duygularımızı bir yana bırakamayız. Gerçekçi bir eğitim, bilim ve sanatın ayrılmaz işbirliğine bağlıdır” (AYAYDIN, 2002: 21).

Sanat eğitimi sayesinde, bireyin düşünce sistemi, olayları ele alış biçimi, kendisine ve çevresine karşı olan tutumları, estetik anlayışı ve sanat ürünlerine bakış açısı değişerek gelişme gösterir.

1.4 Sanat Eğitiminin Amacı

Sanat eğitiminin en önemli amaçlarından birisi bireyin görsel ve psiko-motor davranışlarını harekete geçirmektir. Sanatçının çevresini algılaması, değişimlerin farkına varması ve bu değişimleri zihninde yapılandırması sanatçının en fazla ihtiyaç duyduğu gereksinimlerdir.

Sanatçı için “*yalnızca bakmak değil görmek, yalnızca duymak değil işitmek, yalnızca ellerle yoklamak değil, dokunulanı duymak yaratıcılık için gerekli ilk aşamalardır*” (SAN, 1985: 25).

Her yaklaşımın, kavramın, olgunun ve düşüncenin bir anlamı olduğu gibi sanat eğitiminin de bir amacı vardır. Artut’a göre sanat eğitiminin amacı:

1. Sanatsal aktivitelerin (sanatsal etkinliklerin)ve yaratıcılığın doğasını tanımaları ve benimsemeleri.
2. Duygusal, duyuşsal, entelektüel etkinliklere bağlı artistik becerileri kazanmaları.
3. Sanatsal etkinliklerle ilgili ortaya çıkan düşünce ve hareket özgürlüğü ile ilgili bazı olasılıkları öğrenmeleri.
4. Görme, ayırimsama (görsel duyarlılığın gelişimi) ve görsel olan her şeyin netleştirilmesine olanak sağlayan aktif bir algılama işlevi olduğu şeklinde beceri kazanmaları. Sanat yapıtlarını değerlendirebilecek, onları ayırimsayabilecek nitelikli, sanat tarihi ve estetiksel bilgi birikimine sahip olmaları.
5. Günümüzün en önemli sorunlarından biri olan ”çevre” kavramının ne anlama geldiğini anlamalarını, yetişkin bir birey olarak onun geliştirilmesi için duyarlı olmaları, sorumluluk alabilmeleri.
6. Araştıran, inceleyen, sorgulayan, hoşgörülü, geniş, özgür düşünceli bireylerin yetişmeleri.
7. Toplumsal ve kültürel yaşamda kendine güvenen katılımcı, sorumluluk sahibi, üretken kişiliklerin oluşmasına katkı sağlamaktır (ARKUT, 2004: 121).

Sanat eğitiminin amaçlarına baktığımızda bireye kazandırılmak istenen özellikler için belirlenen ilkeler; yaratıcı, araştırmacı, sorgulayıcı, kendine güvene, analitik düşünme yetisi olan, sanatsal sorunlara çözüm bulabilen, sezgi sahibi, sağlıklı düşünme yeteneğine sahip ve kişilik gelişimi bakımından yeterli, yaratıcı, özgün, algı gücü kuvvetli, duyuşsal, bilişsel, algısal güçleri gelişmiş,

yaratıcı edinimleri ile kendini ifade edebilecek teknik bilgilerle donatılmış, sorunlar karşısında çözüm yolları üretebilen, bir kimlik ve kişiliktir.

Bu amaçla hedeflenen ise; *“sanatsal, duyuşsal, bilgisel etkinliklere bağlı artistik beceriler kazanmaları, görme, ayırimsama ve görsel olan her şeyin netleşmesine olanak sağlayan aktif bir algılama işlevi olduğu şeklinde beceri kazanmaları, sanat yapıtlarını değerlendirecek, onları anımsayabilecek nitelikli, sanat tarihi ve estetiksel bilgi birikimine sahip olmalıdır”* (SÖYLEMEZ, 2004: 273-274).

Çağdaş sanat eğitimi bağlamında çağdaş insan; bugünü anlayan, geleceğe bakabilen, sanat tarihi, estetik ve günümüzün sanatı hakkında yorum yapabilecek düzeyde bilgi sahibi insandır. Ayrıca sanat, insan yaşamıyla bütünleştiğinde, insanların daha bilinçli ve duyarlı olacağı, geniş boyutlu düşünebileceği, yaratıcı kişiliğe yatkın ve güzeli algılama yetilerinin gelişmiş olacağı bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla çağdaş insanın yetişmesinde sanat eğitiminin önemli bir rolü olduğu artık kabul edilmelidir. (TOPÇU, 2008: 87).

1.5 Sanat Eğitiminin Gerekliliği

“Sanat eğitimi de diğer eğitim alanları gibi “yapıcı, yaratıcı, yorumlayıcı yetenekleri uyandıran, geliştiren, bireyin kendini değerlendirmesi ve kendini tanıması yönünde bilinçlenmesini sağlayabilmek gibi önemli hedeflere varmada yardımcı olan bir alandır” (MEB, 2008: 10-11).

Sanatın birçok işlevi vardır. *“Sanatın işlevleri arasında; iletişim kurma, okur-yazarlık, eleştirel düşünme, değerlendirme, yaratıcılık kazandırması birçok sanat yapıtı görerek ve bu yapıtlardaki değerleri özümseyerek kişide bir değer birikimini sağlaması ve de kültürel, toplumsal gelişmede katılımcı kişiler yetişmesinde önemli rol oynaması sıralanabilir” (KIRIŞOĞLU, 2005:).*

Sanat eğitimi sadece bireyin kendini tanımasını değil aynı zamanda çevresini, toplumunu, kültürünü de tanıyıp benimsemesine olanak vermektedir. Böylece sanat, insanların birbirlerini anlamalarını sağlayan bir iletişim aracına dönüşmektedir. Sanat *“her zaman, farklı ülkelerden ve kültürlerden insanların, farklı cinsler, farklı sosyal, etnik ya da güç grupları arasında köprü kurar. Sanat, insanlar arasındaki farklılıkları çatışmaları ve baskıları bir tarafa bırakır ve onların birlikte yaşayabilme becerilerini denemelerini sağlar” (MERCİN, 2007: 14-20).*

Sanat eğitimi aynı zamanda estetik değerleri bireylere kazandırmakta, daha bilinçli ve zevkli tercihler yapma yolunda bireylere yol göstermektedir. Sanat eğitimi yoluyla bireylerde var olan yaratıcılık açığa çıkabilmekte, birey kendini keşfetmekte sanat yoluyla edindikleri estetik haz sayesinde de algılama süreçleri zevkli hale gelmekte ve bireyde belirli bir beğeni düzeyi oluşmaktadır.

Birçok uğraşla ilgilenen bireylerin bazı temel özellikleri gelişirken bireyler işlerinde kişisel bir bütünlük kazanamamaktadırlar. Oysa *“sanatla ilgilenen bireyler mesleki tasarılarında, araştırmalarında ya da boş zamanlarında kişisel olarak bütünlük kazanırlar. Görsel sanatlar uygarlığı geliştirmekle sorumlu olan bireyi cesaretlendirip, bunu yapmak için beceriler ve bakış açıları sunmaktadır” (ÖZSOY, 2003: 106).*

Sanat eğitimi ülkelerin kalkınmasında etkin rol oynamaktadır. “*Sanat eğitiminin gerekliliği, bireysel, ekonomik, psikolojik, sosyolojik ve politik gibi farklı birkaç açıdan da ele alınmıştır*” (ALAKUŞ, 2003: 4).

Yapılan bir araştırmada özellikle çocuk resimlerine ruhbilimsel ve gelişimsel boyuttaki yaklaşımlar dikkate sunularak, bu resimlerde çocuğun çok yönlü gelişiminin egemen olduğu belirtilmiştir. Bu tespitlere şunlar da ilave edilebilir:

1. Çocuğun nesnel dünya ile kurduğu ilişkinin ve o çevreyi değiştirme yolundaki yaratıcı eylemin bir göstergesi sayarlar.
2. Bu resimleri organizmanın doğal gereği sayan yaklaşımda çocuk büyürken çizgilerinin de gelişeceği varsayılır.
3. Çocuğun çizgileri onun tüm yaşantılarının göstergesidir.
4. Çocuk resimleri düzenleyici, bütünleyici bir işleve sahiptir.
5. Resim yapmak için duygusal, olgusal, zihinsel boyutlarda işlem yapan çocuğun resim çalışmaları zihinsel gelişmeye fırsat oluşturur. 6. 10 yaşına kadar çocuk resimleri bu yaş çocuklarının zeka düzeylerini belirleme de bir ölçüdür (KIRIŞOĞLU, 1991: 62-63).

II. BÖLÜM

Sanat Eğitiminin Gelişimi

2.1 Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi

Türkiye’de ilk Güzel Sanatlar Akademisi (Sanayii Nefise Mektebi) 1883 yılında kurulmuştur. Sanayii Nefise Mektebi, sanat eğitiminin ülkemizde gelişmesine öncülük etmiştir. Osman Hamdi'nin 1887'den 1908'e kadar müdürlüğünü yaptığı Sanayii Nefise'nin daha sonra Nazmi Ziya - Çallı Kuşağının Sanayii Nefise’de hoca olmaları ile okuldaki verilen eğitim iyice güçlenmiştir. Ayrıca “*akademide görev alan Çallı kuşağının en büyük hizmeti ilk hocalıkları sırasında ve Cumhuriyetin başında heyecanlı bir öğrenci grubu yetiştirip Avrupa'ya göndermeleri olmuştur*” (TURANİ, 1977: 11).

Zamanla güçlenen resim eğitimi “*mühendishane-i Berri Humayun’da (Kara Harp Okulu) okutulmaya başlayan resim dersleri ile minyatür ve eski resim estetiği; ışık-gölgenin, bilimsel plandaki perspektifin çizgi sanatına girmesiyle etkisini yitirmiştir*” (BERK, 1973: 107).

Dahası “*batıya gönderilen asker ressamı Paris’in o dönemdeki sanat akımlarından etkilenmek yerine, David-İngres klasizm akademikleşmiş eğitimi ile Courbet’in etkilerini alarak yurda dönmüşler ve bu etkilenmelerini çalışmalarına aktarmışlardır*” (TURANİ, 1977: 7). Kısaca “*Sanayii Nefise mektebinin resim atölyelerinde yapılan çalışmalar, Türkiye'deki resim eğitiminin akademik bir disipline sokulması yönünden bir aşamadır*” (TANSUĞ, 1993: 52).

2.2. Cumhuriyet Döneminde Sanat Eğitimi

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren ülkemizde kültür ve sanata daha fazla önem verilmeye başlamış, “*sanata ilgi devlet politikası haline getirilmiştir. Sanatın temel kültür sorunlarından biri olduğu vurgulanmış, sanat eğitiminin sorunları, milli eğitimin sorunları arasında ele alınmıştır*” (TARLAKAZAN, 2003: 38).

Cumhuriyet Türkiye'sinde gerek kültür gerekse de sanat alanının yapılmak istenen şey batı Avrupası'ndan etkilenecek yeni eserler ortaya koymaktır. Sanat anlamında Cumhuriyet döneminde hedeflenen "Batılı kültür değerleriyle biçimlenmiş bir yaşam tarzı" tesis etmek ve bu ideal doğrultusunda oluşturulmuş/kurgulanmış bir "kültürel kimlik" oluşturmaktır. *Bütünüyle bakıldığında Cumhuriyet, kendi yurttaşını yaratmak, bu yeni birey bilincini oluşturmak için tasarlanmış bir projedir*" (PAÇACI, 1976: 10-29).

Cumhuriyet döneminden itibaren gerek hükümet gerekse de kişiler kendileri Avrupa'ya giderek kendilerini sanat alanında yetiştirmeye çalışmışlardır. Tevhid-i Tedrisat Yasasından sonra yurt dışında eğitim alabilmek için girişimlerde bulunulmuş, bu düşünce 29 Ekim 1924'te Maarif Vekâleti Avrupa Sınavının yapılmasıyla hayata geçirilmiştir. Artık böylece "Türkiye Cumhuriyeti için ekonomistler, hukukçular, felsefeciler ve sanatçılar yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Darülfünun Emni İsmail Hakkı'nın (Baltacıoğlu) başkanlığında kurulan jüri tarafından düzenlenen ve Ağustos ayında uygulanan yarışma sonucunda, 22 kişi Almanya ve Fransa'da öğrenim görme başarısı elde etmiştir" (ŞARMAN, 2005).

III.BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, bilgi toplama araçlarının geliştirilmesi, uygulama ve toplanan verilerin çözümlenmesine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın modeli

Bu araştırmada, ortaöğretimde okuyan öğrencilerinin Sanat Eğitimi ve Sanatın Gerekliliğine yönelik görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla, çalışma grubu hakkında genel bir yargıya varma olanağı sağlayan modellerden “genel tarama model” kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da çalışma grubu üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (KARASAR, 2008: 79).

3.2 Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Ortaöğretim öğrencilerinin Sanat Eğitimi ve Sanatın Gerekliliği konusundaki görüş ve düşüncelere yönelik gereksinim duyulan verileri toplamak amacıyla “öğrenci” çalışma grubuna başvurulmuştur. Araştırmanın örneklemini belirleyebilmek amacıyla olasılıksız örnekleme yöntemlerinden birisi olan “Tabakalı Amaçsal Örnekleme Yöntemi” kullanılmıştır.

Örnekleme için önce ortaöğretimde okuyan öğrenciler, Ticaret Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Fen Lisesi ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrenciler olmak üzere 4 tabakaya ayrılmış ve araştırmacının sorununu en iyi temsil edeceğinden tabaka olarak Anadolu Lisesinde okuyan öğrenciler örnekleme olarak seçilmiştir.

Tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi, çalışma grubunun ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla amaca uygun olarak evrenden alt gruplar oluşturulmasıdır (KARASAR, 2008).

Bu araştırmanın evrenini; Antalya il merkezindeki devlete bağlı ortaöğretim okullarında okuyan tüm öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise yine Antalya il merkezindeki devlete bağlı; Kepez Anadolu lisesi, Konyaaltı Anadolu Lisesi ve Muratpaşa Güzeloluk Anadolu lisesinde okuyan toplam 750 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada kullanılan Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi 30 maddeden oluşmakta ve anketten alınacak en düşük puan 27, en yüksek puan ise 135'dir. Antalya il merkezindeki devlete bağlı; Kepez Anadolu lisesi, Konyaaltı Anadolu Lisesi ve Muratpaşa Güzeloluk Anadolu lisesinde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilere ait sayısal veriler tablo 1'de verilmiştir.

Tablo. 1 Araştırmaya katılan öğrencilere ait sayısal veriler

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Bayan	402	53.60
	Erkek	348	46.40
	Toplam	750	100
Sınıf	1. Sınıf	146	19.47
	2. Sınıf	205	27.33
	3. Sınıf	370	49.33
	4. Sınıf	29	3.87
	Toplam	750	100
Bölüm	Sayısal	206	27.47
	Sözel	105	14.00
	Eşit Ağırlık	55	7.33
	Dil Eğitimi	33	4.40
	Belli Değil	351	46.80
	Toplam	750	100
Okul Adı	Kepez Anadolu Lisesi	250	33.33
	Konyaaltı Anadolu Lisesi	250	33.33
	Muratpaşa Güzeloluk Anadolu	250	33.33
	Toplam	750	99.99

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan 750 öğrenciden 402'sinin (% 53.60) bayan, 348'inin (% 46.40) erkek olduğu, öğrencilerin 146'sının (% 19.47) 1. sınıfta, 205'inin (% 27.33) 2. Sınıfta, 370'inin (% 49.33) 3. Sınıfta ve 29'unun (% 3.87) 4. Sınıfta okuduğu, öğrencilerden 206'sının (% 27.47) Sayısal bölümde, 205'inin (% 14.00) Sözel bölümde, 55'inin (% 7.33) Eşit-Ağırlık bölümünde, 33'ünün (% 4.40) Dil bölümünde ve 351'inin (% 46.80) de daha bölümü belli olmayan sınıflarda okuduğu belirlenmiştir. Yine araştırmaya katılan öğrencilerden 250'sinin (% 33.33) Kepez Anadolu Lisesinde, 250'sinin (% 33.33) Konyaaltı Anadolu lisesinde ve 250'sinin (%33.33) de Muratpaşa Güzeloluk Anadolu Lisesinde okuduğu belirlenmiştir.

3.3. Veri toplama araçları ve geliştirilmesi

Bu araştırmada; ortaöğretimde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği hakkındaki görüş ve düşünceleri; cinsiyet, sınıf, bölüm, okunulan okul, ailedeki çocuk sayısı, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, ailenin aylık kazancı, yaşanan konutun durumu ve ailede sanatla uğraşanlar gibi demografik değişkenleri göz önünde bulundurularak belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda konu ile ilgili olarak daha önceden yapılan araştırmalar taranmış ve araştırmada kullanılmak üzere araştırmacı tarafından “Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi” geliştirilmiştir.

Tablo. 2 Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi (SEGA)’ne ait puan aralıkları

$SA = \frac{EYD - EDD}{SS} = \frac{5 - 1}{5} = 0,8$	1.00 - 1.80: Kesinlikle Katılmıyorum
SA: Seçenek Aralığı	1.81 - 2.60: Katılmıyorum
EYD: En Yüksek Değer	2.61 - 3.40: Kararsızım
EDD: En Düşük Değer	3.41 - 4.20: Katılıyorum
SS: Seçenek Sayısı	4.21 - 5.00: Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 2’de Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketinin puan aralıkları alanda kullanılan formüle göre belirlenmiştir (SARIGÖZ., DÖNGER., CENGİZ, 2015). Formülden hareketle Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketinin puan aralıkları formülden hareketle belirlenmiş ve puan aralıkları tablo 2’de gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama aracına verdikleri cevaplar SPSS 20 istatistik paket programı yardımıyla hesaplanmıştır. Araştırmada kullanılan Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketinin geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları hesaplanmış ve 30 maddeden oluşan anketin Cronbach Alpha iç güvenirlik kat sayısı 0,91 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik değişkenlere bağlı olarak ankete verdikleri cevaplar SPSS 20 istatistik paket programı yardımıyla F testi, t-testi ve tek yönlü varyant analizi olan Anova testi kullanılarak hesaplanmıştır. Çıkarımsal analizlerde anlamlılık düzeyi $p < ,05$ olarak belirlenmiştir. Anket maddelerinden olumsuz maddeler analiz yapılırken ters çevrilerek hesaplanmıştır.

3.4 Uygulama

Araştırma için hazırlanan veri toplama araçları (Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi) Antalya il merkezindeki devlete bağlı okullardan Kepez Anadolu Lisesi, Konyaaltı Anadolu Lisesi ve Muratpaşa Güzeloluk Anadolu Lisesindeki 1. Sınıfta, 2. Sınıfta, 3. Sınıfta ve 4. Sınıftaki Sayısal, Sözel, Eşit-Ağırlık, Dil Bölümü ve Bölümü Belli Olmayan öğrencilere uygulanmıştır. Veri toplama aracı olan Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi öğrencilere hafta içi ders saatlerinde uygulanmıştır. Ayrıca uygulama öncesinde her sınıfta Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi ile ilgili olarak öğrencilere bilgi verilmiş ve soruları içtenlikle yanıtlamalarının önemi açıklanmıştır.

3.5 Verilerin Analizi ve Yorumlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin, demografik değişkenlere bağlı olarak anket maddelerine verdikleri cevaplar SPSS 20 istatistik paket programı yardımıyla F testi, t- testi ve tek yönlü varyans analizi olan Anova testi kullanılarak hesaplanmıştır.

Araştırmada ikili değişkenlerde t testi, üçlü veya daha fazla değişkenli gruplarda Anova testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anketteki tüm likert sorular olumludan olumsuz 5'den 1'e doğru puanlanmış, olumsuzdan olumluya ise 1'den 5'e doğru puanlanmıştır. Bu puanlama dikkate alınarak yapılan analizlerde, araştırmada ikili değişkenler için t testi, üçlü veya daha fazla değişkenler için Anova testi kullanılmıştır. Analizler yapılırken testin parametrik ve nanparametriklerine dikkat edilmiştir. Veriler yorumlanırken anlamlılık düzeyi ($p<0,05$) alınmış ve araştırma verileri bu anlamlılık düzeyine göre yorumlanmıştır.

VI.BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde Antalya il merkezindeki devlete bağlı okullardan Kepez Anadolu Lisesi, Konyaaltı Anadolu Lisesi ve Muratpaşa Güzeloluk Anadolu Lisesi'nde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerle ilgili demografik verilere, araştırmada kullanılan Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi ile elde edilen verilere ve bu verilere ilişkin istatistiksel bulgulara ve gözlemlere yer verilmiştir.

4.1 Öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 3 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre t-testi analiz sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	P
Bayan	402	119.61	16.333	748	5.463	.00
Erkek	348	112.90	17.255			

p<0.05

Tablo 3'deki veriler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan, Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği hakkındaki görüşlerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak bayan öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında bayan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu (p<,05) belirlenmiştir. Öğrencilerin

görüşlerinden hareketle bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre sanat eğitimi ve gerekliliği hakkında daha olumlu, pozitif ve hassas düşündükleri söylenebilir.

4.2. Eğitim görülen okul değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 4 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların eğitim görülen okul değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Eğitim Görülen Okul	N	\bar{X}	ss	Var. Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı
										Fark (Tukey)
1)Kepez A.L.	250	116.0	18.1	G.ara	107.3	2	53.6	.183	833	
2)Konyaaltı A.L.	250	116.7	17.6	G.içi	218574.2	747	292.6			
3)Muratpaşa A.L.	250	116.8	15.6	Topl	218681.5	749				
Toplam	750	116.5	17.1							

p>0.05

Tablo 4'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan eğitim görülen okul değişkenine bağlı olarak; Kepez Anadolu Lisesi, Konyaaltı Anadolu Lisesi ve Mutatpaşa Güzeloluk Anadolu Lisesinde okuyan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(,183)}$, $p_{(,833)}$; $p>,05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.3. Bölüm türü değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 5. Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların bölüm türü değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Bölüm Türü	N	\bar{X}	S	Var. Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1)Sözel	105	115.4	17.3	G.ara	394.3	4	98.6	.336	.853	
2)Sayısal	206	117.3	20.0	G.içi	218287.2	745	293.0			
3)Eşit-Ağırlık	55	117.0	16.1	Topl	218681.5	749				
4)Yab. Dil	33	117.6	19.9							
5)Bölüm Yok	351	116.7	15.9							
Toplam	750	116.5	17.1							

$p > 0.05$

Tablo 5'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan bölüm türü değişkenine bağlı olarak; Sözel, Sayısal, Eşit-Ağırlık, Bölümü Belli Olmayan ve Yabancı Dil bölümünde okuyan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(,336)}$, $p_{(,853)}$; $p > ,05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.4. Bölüm türü değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 6. Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{x}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1)1.Sınıf	146	118.5	6.1	G.ara	1023.5	3	341.2	1.169	.321	
2)2.Sınıf	205	115.4	5.7	G.içi	217658.0	746	291.8			
3)3.Sınıf	370	116.5	18.2	Topl	218681.5	749				
4)4.Sınıf	29	114.0	16.1							
Toplam	750	116.5	17.1							

$p > 0.05$

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan sınıf düzeyi değişkenine bağlı olarak; 1. Sınıfta, 2. Sınıfta, 3. Sınıfta ve 4. Sınıfta okuyan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(1,169)}$, $p_{(.321)}$; $p > .05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı sınıf düzeylerinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.5. Kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 7 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların kardeş sayısı değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Kardeş Sayısı	N	\bar{x}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	d	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı
										Fark (Tukey)
1)1-2	471	117.2	16.7	G.ara	2292.0	4	573.0	1.973	.097	
2)3-4	239	116.3	17.5	G.içi	216389.5	745	290.5			
3)5-6	25	110.4	19.6	Topl	218681.5	749				
4)7-8	11	106.4	12.2							
5)9-üzeri	4	117.3	24.0							
Toplam	750	16.5	7.1							

p>0.05

Tablo 7'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan kardeş sayısı değişkenine bağlı olarak; 1-2 kardeş, 3-4 kardeş, 5-6 kardeş, 7-8 kardeş ve 9- üzeri kardeş olan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(,183)}$, $p_{(,833)}$; $p>,05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı kardeş sayısına sahip öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.6. Annenin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 8 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların annenin eğitim durumu değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Annenin Eğitim Durumu	N	\bar{X}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	d	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1)İlkokul	195	115.2	18.1	G.ara	2501.7	4	625.4	2.155	.072	
2)Ortaokul	158	116.3	7.2	G.içi	216179.8	745	290.1			
3)Lise	264	117.1	15.8	Topl	218681.5	749				
4)Üniversite	122	118.5	17.2							
5)Diğer	11	104.6	22.0							
Toplam	750	116.5	17.1							

$p > 0.05$

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan annenin eğitim durumu değişkenine bağlı olarak; İlkokul, Ortaokul, Lise, Üniversite ve Diğer okul mezunu annelere sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(2,155)}$, $p_{(.072)}$; $p > .05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı eğitim durumuna sahip anneleri olan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.7. Babanın eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 9 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların babanın eğitim durumu değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Babanın Eğitim Durumu	N	\bar{X}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	d	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1)İlkokul	127	114.5	19.4	G.ara	950.1	4	237.5	.813	.517	
2)Ortaokul	127	115.9	19.4	G.içi	217731.4	745	292.3			
3)Lise	278	116.8	15.9	Topl	218681.5	749				
4)Üniversite	207	117.8	15.5							
5)Diğer	11	116.2	18.7							
Toplam	750	116.5	17.1							

p>0.05

Tablo 9'daki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan babanın eğitim durumu değişkenine bağlı olarak; İlkokul, Ortaokul, Lise, Üniversite ve Diğer okul mezunu annelere sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(,813), p_{(,517)}}$; $p>,05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı eğitim durumuna sahip babaları olan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.8. Ailede sanatla uğraşanlar değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 10 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların ailede sanatla uğraşanlar değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Ailede Sanatla Uğraşanlar	N	\bar{X}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	d	Kar. Ort.	F	Anlamlı Fark (Tukey)
1)Baba	70	117.6	20.5	G.ara	417.8	4	104.5	.357	.840
2)Anne	57	117.8	17.4	G.içi	218263.7	745	293.0		
3)Kardeş	136	117.1	18.1	Topl	218681.5	749			
4)Diğer	487	116.0	16.3						
Toplam	750	116.5	17.1						

p>0.05

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan ailede sanatla uğraşanlar değişkenine bağlı olarak; Baba, Anne, Kardeş ve Diğer ailede sanatla uğraşanlara sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(,357), p_{(,840)}}$; $p>,05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, ailede sanatla uğraşanlara sahip öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.9. Ailenin aylık kazancı değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 11 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların ailenin aylık kazancı değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Ailenin Aylık Kazancı	N	\bar{X}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	d	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1)0-500	33	110.2	17.2	G.ara	2774.1	4	693.5	2.393	.05	
2)501-1000	73	118.5	17.1	G.içi	215907.4	745	289.8			
3)1001-1500	164	116.6	18.3	Topl	218681.5	749				
4)1501-2000	159	114.4	16.9							
5)2001-üzeri	321	117.7	16.3							
Toplam	750	116.5	17.1							

p>0.05

Tablo11'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan ailenin kazanç durumu değişkenine bağlı olarak; 0-500, 501-1000, 1001-1500, 1501-2000 ve 2001-üzeri gelire sahip ailesi olan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(2,393)}$, $p_{(.05)}$; $p>.05$]. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı gelir durumuna sahip aileleri olan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

4.10. Ailenin ev durumu değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Tablo. 12 Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine (SEGA)'ne verdikleri cevapların ailenin ev durumu değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları

Ailenin Ev Durumu	N	\bar{X}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	d	Kar. Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1)Bizim	444	116.3	17.0	G.ara	7143.3	4	1785.8	6.289	.00	
2)Akrabaların	16	103.3	17.2	G.içi	211538.2	745	283.9			1-2
3)Kira	252	118.9	16.1	Topl	218681.5	749				3-2
4)Lojman	20	108.4	20.4							3-5
5)Diğer	18	107.3	17.9							
Toplam	750	116.5	17.1							

P<0.05

Tablo 12'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ve Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtlardan annenin barındığı konut durumu değişkenine bağlı olarak; Bizim, Akrabaların, Kira, Diğer ve Lojmanda oturan ailelere sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir [$F_{(6,289)}$, $p_{(,00)}$; $p<,05$]. Bu anlamlılığın kaynağını bulmak için yapılan Tukey testi sonucunda; Kira, Diğer ve Akrabalara Ait arasında Kirada oturanlar lehine, Bizim ve Akrabalara Ait arasında ise bizim lehine anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir.

Tablo. 13 Araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi (SEGA)'ne verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ile beceri düzeyleri

SANAT EĞİTİMİ VE GEREKLİLİĞİ ANKET MADDELERİ	\bar{X}	Beceri Düzeyi
1. Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler.	4.36	Kes. Katılıyorum
13. Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir.	4.34	Kes. Katılıyorum
10. Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir.	4.33	Kes. Katılıyorum
26. Sanat eğitimi dersleri sanat eğitimcileri tarafından verilmelidir.	4.31	Kes. Katılıyorum
6. Sanat eğitimi bireye estetik düşünme tarzı kazandırır.	4.23	Kes. Katılıyorum
2. Sanat eğitimi bireyin çevresine olan farkındalığını geliştirir.	4.22	Kes. Katılıyorum
25. Sanat eğitimi dersleri atölyelerde yapılmalıdır.	4.18	Katılıyorum
16. Sanat eğitimine ve sanatsal faaliyetlere ön yargı ile bakılmamalıdır.	4.17	Katılıyorum
21. Sanat eğitimi uygulamalı çalışmalar içermelidir.	4.15	Katılıyorum
11. Sanat eğitimi bireyin duygularını harekete geçirir.	4.15	Katılıyorum
8. Sanat eğitimi bireydeki pratik zekâyı geliştirir, ortaya çıkarır.	4.13	Katılıyorum
5. Sanat eğitimi bireyin çevre bilincini geliştirir.	4.08	Katılıyorum
27. Sanat eğitiminde kullanılan malzemelerin kalitesi ve kullanılabilirliği önemlidir.	4.07	Katılıyorum
12. Sanat eğitimi bireydeki eleştirel becerilerin ortaya çıkmasını sağlar.	4.06	Katılıyorum
9. Sanat eğitimi bireyin işbirliği yapma eğilimini artırır.	4.02	Katılıyorum
18. Sanat eğitimi bireyin bedensel yetilerini geliştirir.	4.01	Katılıyorum
20. Sanat eğitimi toplumların uyum içerisinde gelişmelerini	3.99	Katılıyorum

sağlar.		
17. Sanat eğitimi belli bir disiplin gerektirir.	3.88	Katılıyorum
14. Sanat eğitimi bireye sabretmeyi, sabırlı davranmayı öğretir.	3.88	Katılıyorum
19. Sanat eğitimi bireyi bedensel olgunluğa eriştirir.	3.82	Katılıyorum
4. Sanat eğitimi zihinsel bir ihtiyaçtır, gerekliliktir.	3.79	Katılıyorum
22. Sanat eğitimine hayat boyu ihtiyaç vardır.	3.73	Katılıyorum
29. Müfredatta sanat eğitimine daha fazla yer verilmelidir.	3.72	Katılıyorum
30. Müfredatta sanat eğitimi ile ilgili derslerin saatleri artırılmalıdır.	3.69	Kararsızım
24. Sanat eğitimi dersleri de diğer dersler kadar önemlidir.	3.69	Kararsızım
7. Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez.	3.67	Kararsızım
3. Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir.	3.60	Kararsızım
28. Sanat eğitiminin hiçbir ekonomik kazanımı yoktur.	3.29	Kararsızım
23. Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir.	2.67	Kararsızım
15. Sanat eğitimi dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir.	2.29	Katılmıyorum
<i>Genel Aritmetik Ortalama: 3.88 (Katılıyorum)</i>		

Tablo 13'deki verilerden öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketi (SEGA)'ne verdikleri yanıtların aritmetik ortalamalarından, 1. maddenin "Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler" ($\bar{x}=4.36$), 13. maddenin "Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir" ($\bar{x}=4.34$), 10. maddenin "Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir" ($\bar{x}=4.33$) ve 26. maddenin "Sanat eğitimi dersleri sanat eğitimcileri tarafından verilmelidir" ($\bar{x}=4.31$) anketteki en yüksek aritmetik ortalamaya sahip maddeler olduğu tespit edilmiştir. Anket maddelerine verilen yanıtlardan hareketle öğrencilerin, sanat eğitimi ve gerekliliği ile ilgili olarak, sanatın yaratıcılığı desteklediği, hayal gücünü

geliştirdiği, vücudu daha koordineli çalıştırdığı ve sanat eğitiminin dersin uzmanları tarafından verilmesi gibi konuları önemsedikleri anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle söylenebilir.

Yine tablo 13'deki verilerden hareketle öğretmenlerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anket (SEGA) maddelerine verdikleri yanıtların aritmetik ortalamalarından, 15. maddenin "*Sanat eğitimi dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir*" ($\bar{x}=2.29$), 23. maddenin "*Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir*" ($\bar{x}=2.67$), 28. maddenin "*Sanat eğitiminin hiçbir ekonomik kazanımı yoktur*" ($\bar{x}=3.29$), 3. maddenin "*Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir*" ($\bar{x}=3.60$) ve 7. maddenin "*Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez*" ($\bar{x}=3.67$) anketteki en düşük aritmetik ortalamaya sahip maddeler olduğu belirlenmiştir. Anket maddelerine verilen yanıtlardan hareketle öğrencilerin, sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak, sanat eğitiminin ekonomik kazanımı, sadece yetenekli öğrencilere verilmesi, bireyin sosyalleşmesine etkisi, sanat derslerinin seçmeli ders olarak verilmesi ve sanat derslerinin zeka türlerine göre verilmesi gibi konularda öğrencilerin görüşlerinin düşük olduğu ve istenilen seviyede olmadığı anket maddelerine verilen yanıtların aritmetik ortalamalarından hareketle söylenebilir.

Tablo 14. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

1.Soru: Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	26	3,5
Katılmıyorum	11	1,5
Kararsızım	61	8,1
Katılıyorum	224	29,9
Kesinlikle Katılıyorum	428	57,1
Toplam	750	100,0

1.Soru olan “**Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler** .” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3.5’u “Kesinlikle Katılmıyorum”, %1.5’u “Katılmıyorum”, %8.1’i “Kararsızım”, %29.9’u “Katılıyorum” ve %57.1’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 15. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin çevresine olan farkındalığı geliştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

2.Soru: Sanat eğitimi bireyin çevresine olan farkındalığı geliştirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	19	2,5
Katılmıyorum	24	3,2
Kararsızım	86	11,5
Katılıyorum	268	35,7
Kesinlikle Katılıyorum	353	47,1
Toplam	750	100,0

2.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin çevresine olan farkındalığı geliştirir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %2.5’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %3.2’i “Katılmıyorum”, %11.5’i “Kararsızım”, %35.7’u “Katılıyorum” ve %47.1’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 16. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

3.Soru: Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	255	34,0
Katılmıyorum	189	25,2
Kararsızım	140	18,7
Katılıyorum	81	10,8
Kesinlikle Katılıyorum	85	11,3
Toplam	750	100,0

3.Soru olan “**Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %34.0’ı “Kesinlikle Katılmıyorum”, %25.2’i “Katılmıyorum”, %18.7’i “Kararsızım”, %10.8’i “Katılıyorum” ve %11.3’ü “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 17. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi zihinsel bir ihtiyaçtır,gereklidir**’. anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

4.Soru: Sanat eğitimi zihinsel bir ihtiyaçtır,gereklidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	34	4,5
Katılmıyorum	64	8,5
Kararsızım	160	21,3
Katılıyorum	262	34,9
Kesinlikle Katılıyorum	230	30,7
Toplam	750	100,0

4.Soru olan “**Sanat eğitimi zihinsel bir ihtiyaçtır,gereklidir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %4.5’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %8.5’i “Katılmıyorum”, %21.3’ü “Kararsızım”, %34.9’u “Katılıyorum” ve %30.7’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 18. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin çevre bilincini geliştir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

5.Soru: Sanat eğitimi bireyin çevre bilincini geliştir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	23	3,1
Katılmıyorum	25	3,3
Kararsızım	114	15,2
Katılıyorum	297	39,6
Kesinlikle Katılıyorum	291	38,8
Toplam	750	100,0

5.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin çevre bilincini geliştir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %4.5’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %8.5’i “Katılmıyorum”, %21.3’ü “Kararsızım”, %34.9’u “Katılıyorum” ve %30.7’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 19. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireye estetik düşünme tarzı kazandırır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

6.Soru:Sanat eğitimi bireye estetik düşünme tarzı kazandırır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	24	3,2
Katılmıyorum	34	4,5
Kararsızım	73	9,7
Katılıyorum	270	36,0
Kesinlikle Katılıyorum	349	46,5
Toplam	750	100,0

6.Soru olan “**Sanat eğitimi bireye estetik düşünme tarzı kazandırır.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %2.2’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %4.5’i “Katılmıyorum”, %9.7’i “Kararsızım”, %36.0’ı “Katılıyorum” ve %46.5’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 20. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

7.Soru: Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	312	41,6
Katılmıyorum	151	20,1
Kararsızım	108	14,4
Katılıyorum	88	11,7
Kesinlikle Katılıyorum	91	12,1
Toplam	750	100,0

7.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %41.6’ı “Kesinlikle Katılmıyorum”, %20,1’i “Katılmıyorum”, %14.4’ü “Kararsızım”, %11.7’i “Katılıyorum” ve %12.1’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 21. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireydeki pratik zekayı geliştirir, ortaya çıkarır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

8.Soru: Sanat eğitimi bireydeki pratik zekayı geliştirir, ortaya çıkarır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	23	3,1
Katılmıyorum	23	3,1
Kararsızım	112	14,9
Katılıyorum	299	39,9
Kesinlikle Katılıyorum	293	39
Toplam	750	100,0

8.Soru olan “**Sanat eğitimi bireydeki pratik zekayı geliştirir, ortaya çıkarır.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3,1’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %3,1’i “Katılmıyorum”, %14.9’ü “Kararsızım”, %39.9’u “Katılıyorum” ve %39’iu“Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 22. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin işbirliği yapma eğilimini artırır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

9.Soru: Sanat eğitimi bireyin işbirliği yapma eğilimini artırır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	25	3,3
Katılmıyorum	40	5,3
Kararsızım	130	17,3
Katılıyorum	259	34,5
Kesinlikle Katılıyorum	296	39,5
Toplam	750	100,0

9.Soru olan “**Sanat eğitimi bireydeki pratik zekayı geliştirir, ortaya çıkarır.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3.3’ü “Kesinlikle Katılmıyorum”, %5,3’ü “Katılmıyorum”, %17.3’ü “Kararsızım”, %34.5’i “Katılıyorum” ve %39.5’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 23. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

10.Soru: Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	14	1,9
Katılmıyorum	25	3,3
Kararsızım	70	9,3
Katılıyorum	230	30,7
Kesinlikle Katılıyorum	411	54,8
Toplam	750	100,0

10.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %1.9’u “Kesinlikle Katılmıyorum”, %3,3’ü “Katılmıyorum”, %9.3’ü “Kararsızım”, %30.7’i “Katılıyorum” ve %54.8’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 24. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin duygularını harekete geçirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

11.Soru: Sanat eğitimi bireyin duygularını harekete geçirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	18	2,4
Katılmıyorum	39	5,2
Kararsızım	94	12,5
Katılıyorum	264	35,2
Kesinlikle Katılıyorum	335	44,7
Toplam	750	100,0

11.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin duygularını harekete geçirir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %2.4’ü “Kesinlikle Katılmıyorum”, %5,2’i “Katılmıyorum”, %12.5’i “Kararsızım”, %25.2’i “Katılıyorum” ve %44.7’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 25. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireydeki eleştirel becerilerin ortaya çıkmasını sağlar**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

12.Soru: Sanat eğitimi bireydeki eleştirel becerilerin ortaya çıkmasını sağlar.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	89	11,9
Katılmıyorum	56	7,5
Kararsızım	161	21,5
Katılıyorum	139	18,5
Kesinlikle Katılıyorum	305	40,7
Toplam	750	100,0

12.Soru olan “**Sanat eğitimi bireydeki eleştirel becerilerin ortaya çıkmasını sağlar.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %11.9’u “Kesinlikle Katılmıyorum”, %7,5’i “Katılmıyorum”, %21.5’i “Kararsızım”, %18.5’i “Katılıyorum” ve %40.7’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir

Tablo 26. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

13.Soru: Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	17	2,3
Katılmıyorum	24	3,2
Kararsızım	69	9,2
Katılıyorum	219	29,2
Kesinlikle Katılıyorum	421	56,1
Toplam	750	100,0

13.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %2.3’ü “Kesinlikle Katılmıyorum”, %3,2’i “Katılmıyorum”, %9.2’i “Kararsızım”, %29.2’i “Katılıyorum” ve %56.1’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 27. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyi sabretmeyi, sabırlı davranmayı öğretir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

14.Soru: Sanat eğitimi bireyi sabretmeyi, sabırlı davranmayı öğretir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	35	4,7
Katılmıyorum	48	6,4
Kararsızım	148	19,7
Katılıyorum	261	34,8
Kesinlikle Katılıyorum	258	34,4
Toplam	750	100,0

14.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyi sabretmeyi, sabırlı davranmayı öğretir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %4.7’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %6,4’ü “Katılmıyorum”, %19.7’i “Kararsızım”, %34.8’i “Katılıyorum” ve %34.4’ü “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 28. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

15.Soru: Sanat dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir .		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	70	9,3
Katılmıyorum	60	8,0
Kararsızım	167	22,3
Katılıyorum	171	22,8
Kesinlikle Katılıyorum	282	37,6
Toplam	750	100,0

15.Soru olan “**Sanat dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %9.3ü“ Kesinlikle Katılmıyorum”, %8,0’ı “Katılmıyorum”, %22.3’ü “Kararsızım”, %22.8’i “Katılıyorum” ve %37.6’ı “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 29. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitime ve sanatsal faaliyetlere ön yargı ile bakılmamalıdır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

16.Soru: Sanat eğitime ve sanatsal faaliyetlere ön yargı ile bakılmamalıdır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	32	4,3
Katılmıyorum	27	3,6
Kararsızım	81	10,8
Katılıyorum	249	33,2
Kesinlikle Katılıyorum	361	48,1
Toplam	750	100,0

16.Soru olan “**Sanat eğitime ve sanatsal faaliyetlere ön yargı ile bakılmamalıdır.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %4.3’ü “Kesinlikle Katılmıyorum”, %3,6’ı “Katılmıyorum”, %10.8’i “Kararsızım”, %33.2’i “Katılıyorum” ve %48.1’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 30. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitime belli bir disiplin gerektirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

17.Soru: Sanat eğitime belli bir disiplin gerektirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	42	5,6
Katılmıyorum	48	6,4
Kararsızım	126	16,8
Katılıyorum	280	37,3
Kesinlikle Katılıyorum	254	33,9
Toplam	750	100,0

17.Soru olan “**Sanat eğitime belli bir disiplin gerektirir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %5.6’ı Kesinlikle Katılmıyorum”, %6,4’ü “Katılmıyorum”, %16.8’i “Kararsızım”, %37.3’ü “Katılıyorum” ve %33.9’u “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 31. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyin bedensel yetilerini geliştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

18.Soru: Sanat eğitimi bireyin bedensel yetilerini geliştirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	28	3,7
Katılmıyorum	33	4,4
Kararsızım	131	17,5
Katılıyorum	267	35,6
Kesinlikle Katılıyorum	291	38,8
Toplam	750	100,0

18.Soru olan “**Sanat eğitimi bireyin bedensel yetilerini geliştirir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3.7’i “Kesinlikle Katılmıyorum”, %4,4’ü “Katılmıyorum”, %17.5’i “Kararsızım”, %35.6’ı “Katılıyorum” ve %38.8’i “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 32. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi bireyi bedensel olgunluğa eriştirir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

19.Soru: Sanat eğitimi bireyi bedensel olgunluğa eriştirir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	43	5,7
Katılmıyorum	48	6,4
Kararsızım	161	21,5
Katılıyorum	248	33,1
Kesinlikle Katılıyorum	250	33,3
Toplam	750	100,0

19.Soru olan “**Sanat Sanat eğitimi bireyi bedensel olgunluğa eriştirir..**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %5.7’i Kesinlikle Katılmıyorum”, %6,4’ü “Katılmıyorum”, %21.5’i “Kararsızım”, %33.1’i “Katılıyorum” ve %33.3’ü “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 33. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘: **Sanat eğitimi toplumların uyum içerisinde gelişmelerini sağlar**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

20.Soru: Sanat eğitimi toplumların uyum içerisinde gelişmelerini sağlar.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	25	3,3
Katılmıyorum	38	5,1
Kararsızım	135	18,0
Katılıyorum	273	36,4
Kesinlikle Katılıyorum	279	37,2
Toplam	750	100,0

20.Soru olan “**Sanat eğitimi toplumların uyum içerisinde gelişmelerini sağlar..**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3.3’ü Kesinlikle Katılmıyorum”, %5,1’i “Katılmıyorum”, %18.0’ı “Kararsızım”, %36.4’ü “Katılıyorum” ve %37.2’i “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 34. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi uygulamalı çalışmalar içermelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeleridir.

21.Soru: Sanat eğitimi uygulamalı çalışmalar içermelidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	25	3,3
Katılmıyorum	38	3,9
Kararsızım	135	13,1
Katılıyorum	273	34,1
Kesinlikle Katılıyorum	279	45,6
Toplam	750	100,0

21.Soru olan “**Sanat eğitimi uygulamalı çalışmalar içermelidir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3.3’ü “Kesinlikle Katılmıyorum”, %3,9’u “Katılmıyorum”, %13.1’i “Kararsızım”, %34.1’i “Katılıyorum” ve %45.6’i “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 35. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitime hayat boyu ihtiyaç vardır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

22.Soru: Sanat eğitime hayat boyu ihtiyaç vardır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	44	5,9
Katılmıyorum	74	9,9
Kararsızım	162	21,6
Katılıyorum	233	31,1
Kesinlikle Katılıyorum	237	31,6
Toplam	750	100,0

22.Soru olan “**Sanat eğitime hayat boyu ihtiyaç vardır.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %5.9'u Kesinlikle Katılmıyorum”, %9,9'u “Katılmıyorum”, %21.16'ı “Kararsızım”, %31.1'i “Katılıyorum” ve %31.6”ı “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 36. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

23.Soru: Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	109	14,5
Katılmıyorum	100	13,3
Kararsızım	167	22,3
Katılıyorum	184	24,5
Kesinlikle Katılıyorum	190	25,3
Toplam	750	100,0

23.Soru olan “**Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %14.5’i Kesinlikle Katılmıyorum”, %13,3’ü “Katılmıyorum”, %22.3’ü “Kararsızım”, %24.5’i “Katılıyorum” ve %25.3’ü “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 37. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi dersleri de diğer dersler kadar önemlidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

24.Soru: Sanat eğitimi dersleri de diğer dersler kadar önemlidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	60	8,0
Katılmıyorum	78	10,4
Kararsızım	154	20,5
Katılıyorum	200	26,7
Kesinlikle Katılıyorum	258	34,4
Toplam	750	100,0

24.Soru olan “**Sanat eğitimi dersleri de diğer dersler kadar önemlidir.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %8,0’i Kesinlikle Katılmıyorum”, %10,4’ü “Katılmıyorum”, %20.5’i “Kararsızım”, %26.7’i “Katılıyorum” ve %34.4’ü “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 38. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi dersleri atölyelerde yapılmalıdır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

25.Soru: Sanat eğitimi dersleri atölyelerde yapılmalıdır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	21	2,8
Katılmıyorum	33	4,4
Kararsızım	104	13,9
Katılıyorum	222	29,6
Kesinlikle Katılıyorum	370	49,3
Toplam	750	100,0

25.Soru olan “**Sanat eğitimi dersleri atölyelerde yapılmalıdır.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %2,8’i Kesinlikle Katılmıyorum”, %4,4’ü “Katılmıyorum”, %13,9’u “Kararsızım”, %29,6’ı “Katılıyorum” ve %49,3’ü “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 39. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘: **Sanat eğitimi dersleri sanat eğitimcileri tarafından verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

26.Soru: Sanat eğitimi dersleri sanat eğitimcileri tarafından verilmelidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	25	3,3
Katılmıyorum	21	2,8
Kararsızım	76	10,1
Katılıyorum	205	27,3
Kesinlikle Katılıyorum	423	56,4
Toplam	750	100,0

26.Soru olan “**Sanat eğitimi dersleri atölyelerde yapılmalıdır.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %3,3’ü “Kesinlikle Katılmıyorum”, %2,8’i “Katılmıyorum”, %10,1’i “Kararsızım”, %27,3’ü “Katılıyorum” ve %56,4’ü “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 40. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitimi de kullanılan malzemelerin kalitesi ve kullanışlığı önemlidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeleridir.

27.Soru: Sanat eğitimi de kullanılan malzemelerin kalitesi ve kullanışlığı önemlidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	42	5,6
Katılmıyorum	37	4,9
Kararsızım	105	14,0
Katılıyorum	208	27,7
Kesinlikle Katılıyorum	358	47,7
Toplam	750	100,0

27.Soru olan “**Sanat eğitimi de kullanılan malzemelerin kalitesi ve kullanışlığı önemlidir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %5,6’ı Kesinlikle Katılmıyorum”, %4,9’u “Katılmıyorum”, %14,0’ı “Kararsızım”, %27,7’i “Katılıyorum” ve %47,7’i “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 41. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Sanat eğitiminin hiç bir kazanımı yoktur**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdelik değerleri.

28.Soru: Sanat eğitiminin hiç bir kazanımı yoktur.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	213	28,4
Katılmıyorum	145	19,3
Kararsızım	167	22,3
Katılıyorum	97	12,9
Kesinlikle Katılıyorum	128	17,1
Toplam	750	100,0

28.Soru olan “**Sanat eğitiminin hiç bir kazanımı yoktur.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %,28,4"ü Kesinlikle Katılmıyorum”, %19,3'ü “Katılmıyorum”, %22,03'ü “Kararsızım”, %12,9'u “Katılıyorum” ve %17,1'i “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 42. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Müfredatta sanat eğitime daha fazla yer verilmelidir**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

29.Soru: Müfredatta sanat eğitime daha fazla yer verilmelidir.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	72	9,6
Katılmıyorum	57	7,6
Kararsızım	165	22,0
Katılıyorum	166	22,1
Kesinlikle Katılıyorum	290	38,7
Toplam	750	100,0

29.Soru olan “**Müfredatta sanat eğitime daha fazla yer verilmelidir.**” sorusuna öğrencilerin verdiklerin yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %9,6’ı “Kesinlikle Katılmıyorum”, %7,6’ı “Katılmıyorum”, %22,0’ı “Kararsızım”, %22,1’i “Katılıyorum” ve %38,7’i “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

Tablo 43. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘**Müfredatta sanat eğitimi ile ilgili derslerin saatleri arttırılmalıdır**’ anketi (SEGA)’ne verdikleri cevapların Frekans sıklığı ve yüzdeler değeri.

30.Soru: Müfredatta sanat eğitimi ile ilgili derslerin saatleri arttırılmalıdır.		
Yanıtlar	Sıklık n	Yüzde %
Kesinlikle Katılmıyorum	89	11,9
Katılmıyorum	56	7,5
Kararsızım	161	21,5
Katılıyorum	139	18,5
Kesinlikle Katılıyorum	305	40,7
Toplam	750	100,0

30.Soru olan “**Müfredatta sanat eğitimi ile ilgili derslerin saatleri arttırılmalıdır.**” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtların dağılımına bakıldığında, öğrencilerin %,11,9'u Kesinlikle Katılmıyorum”, %7,5'i “Katılmıyorum”, %21.5'i “Kararsızım”, %18.5'i “Katılıyorum” ve %40.7'i “ Kesinlikle Katılıyorum” yanıtlarını vermiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan, Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği hakkındaki görüşlerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak bayan öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında bayan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin görüşlerinden hareketle bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre sanat eğitimi ve gerekliliği hakkında daha olumlu, pozitif ve hassas düşündükleri söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan eğitim görülen okul değişkenine bağlı olarak; Kepez Anadolu Lisesi, Konyaaltı Anadolu Lisesi ve Mutatpaşa Güzeloluk Anadolu Lisesinde okuyan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan bölüm türü değişkenine bağlı olarak; Sözel, Sayısal, Eşit-Ağırlık, Bölümü Belli Olmayan ve Yabancı Dil bölümünde okuyan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan sınıf düzeyi değişkenine bağlı olarak; 1. Sınıfta, 2. Sınıfta, 3. Sınıfta ve 4. Sınıfta okuyan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı sınıf düzeylerinde okuyan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan kardeş sayısı değişkenine bağlı olarak; 1-2 kardeş, 3-4 kardeş, 5-6 kardeş, 7-8 kardeş ve 9- üzeri kardeş olan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı kardeş sayısına sahip öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan annenin eğitim durumu değişkenine bağlı olarak; İlkokul, Ortaokul, Lise, Üniversite ve Diğer okul mezunu annelere sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı eğitim durumuna sahip anneleri olan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan babanın eğitim durumu değişkenine bağlı olarak; İlkokul, Ortaokul, Lise, Üniversite ve Diğer okul mezunu annelere sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı eğitim durumuna sahip babaları olan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan ailede sanatla uğraşanlar değişkenine bağlı olarak; Baba, Anne, Kardeş ve Diğer ailede sanatla uğraşanlara sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, ailede sanatla uğraşanlara sahip öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliiliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan ailenin kazanç durumu değişkenine bağlı olarak; 0-500, 501-1000, 1001-1500, 1501-2000 ve 2001-üzeri gelire sahip ailesi olan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle, farklı gelir durumuna sahip aileleri olan öğrencilerin sanat eğitimi ve sanatın gerekliiliği ile ilgili olarak benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri cevaplardan annenin barındığı konut durumu değişkenine bağlı olarak; Bizim, Akrabaların, Kira, Diğer ve Lojmanda oturan ailelere sahip öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlılığın kaynağını bulmak için yapılan Tukey testi sonucunda; Kira, Diğer ve Akrabalara Ait arasında Kirada oturanlar lehine, Bizim ve Akrabalara Ait arasında ise bizim lehine anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtların aritmetik ortalamalarından, 1. maddenin “Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını destekler”, 13. maddenin “Sanat eğitimi bireyin hayal gücünü geliştirir”, 10. maddenin “Sanat eğitimi bireyin el, zihin, beden vb. becerisini geliştirir” ve 26. maddenin “Sanat eğitimi dersleri sanat eğitimcileri tarafından verilmelidir” anketteki en yüksek aritmetik ortalamaya sahip maddeler olduğu tespit edilmiştir.

Anket maddelerine verilen yanıtlardan hareketle öğrencilerin, sanat eğitimi ve gerekliliği ile ilgili olarak, sanatın yaratıcılığı desteklediği, hayal gücünü geliştirdiği, vücudu daha koordineli çalıştırdığı ve sanat eğitiminin dersin uzmanları tarafından verilmesi gibi konuları önemsedikleri anket maddelerine verdikleri yanıtlardan hareketle söylenebilir.

Ortaöğretimde okuyan ve araştırmaya katılan öğrencilerin Sanat Eğitimi ve Gerekliliği Anketine verdikleri yanıtların aritmetik ortalamalarından, 15. maddenin *“Sanat eğitimi dersleri seçmeli ders olarak verilmelidir”*, 23. maddenin *“Sanat eğitimi zeka çeşitliliğine göre verilmelidir”*, 28. maddenin *“Sanat eğitiminin hiçbir ekonomik kazanımı yoktur”*, 3. maddenin *“Sanat eğitimi sadece yetenekli öğrencilere verilmelidir”* ve 7. maddenin *“Sanat eğitimi bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlenmez”* anketteki en düşük aritmetik ortalamaya sahip maddeler olduğu belirlenmiştir. Anket maddelerine verilen yanıtlardan hareketle öğrencilerin, sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak, sanat eğitiminin ekonomik kazanımı, sadece yetenekli öğrencilere verilmesi, bireyin sosyalleşmesine etkisi, sanat derslerinin seçmeli ders olarak verilmesi ve sanat derslerinin zeka türlerine göre verilmesi gibi konularda öğrencilerin görüşlerinin düşük olduğu ve istenilen seviyede olmadığı anket maddelerine verilen yanıtların aritmetik ortalamalarından hareketle söylenebilir.

Araştırmada demografik değişkenlere bağlı olarak öğrenci görüşleri arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Bu durum aslında öğrencilerin ve öğrenci velilerinin gerek maddi gerekse de manevi olarak sanata istenilen düzeyde ilgi duymadıklarını, sanat ile ilgili eğitim seviyelerinin istenilen seviyede olmadığını, farkındalıklarının düşük olduğunu ve sanatın gerekliliğinin bilincinde olmadıklarını ortaya koymaktadır. Okullarda sosyo-kültürel ve sanatsal faaliyetlerin ve eğitimlerin önemi her dersin öğretim programında anlatılmaktadır. Ancak öğrenci görüşlerinden hareketle sanat eğitimi, sanat öğretimi ve sanatın gerekliliği gibi eğitimsel faaliyetlerin hala istenilen düzeye ulaşmadığı araştırmada elde edilen sonuçlardan hareketle söylenebilir.

ÖNERİLER

Öğrencilere yaşamda sanatın ve sanatsal bilginin ne kadar değerli ve önemli olduğu sanatın önemi, değeri ve gerekliliği çeşitli eğitimlerle öğrencilere iyice kavratılarak, sanatla ilgilenen bireylerin yaşamdaki başarıları bu eğitimlerde motive etmesi bakımından öğrencilere anlatılmalıdır.

Öğrencilere yaşamda bilginin tek başına her zaman işe yaramayacağı bu nedenle bilgi, sanat, eğitim ve tecrübenin birleştirilmesi gerektiği ve bu kavramların ancak yoğrularak kullanıldığında işe yarayacağı öğrencilere gerek derslerde gerekse yapılacak olan çeşitli etkinliklerde iyice anlatılmalıdır.

Sanat eğitiminin amacına ulaşabilmesi için başta kitaplar olmak üzere günümüzde kullanılan tüm öğretim materyalleri tekrar gözden geçirilmeli, sanata verilen önem artırılmalı, çeşitli etkinliklerle öğrencilerin sanata olan hevesleri artırılmalı ve bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlardan yardım alınmalıdır.

Sanat eğitimi ve sanatın gerekliliği ile ilgili olarak tüm akademisyen, yönetici ve öğretmenler bilinçlendirilmeli sanata yönelik eğitim almak isteyen tüm bireylere sanatla ilgili eğitimler verilmeli, sanatın bazı alanlarında kurslar açılmalı (geleneksel sanatlar, resim, heykel, tiyatro vb.) ve isteyen tüm bireylere çeşitli kurum ve kuruluşlarca hizmet içi eğitimler verilmelidir.

Toplumsal olarak sanata, sanatçıya, sanatsal akademik araştırmalara ve sanat eserlerine istenilen seviyede önem verilmemektedir. Bu nedenle sanatın öneminin anlaşılması için sanata yönelik olarak yapılacak olan tüm akademik çalışmalar gerekli kurum ve kuruluşlarca desteklenmelidir.

Literatür tarandığında sanat ile ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığının İlkokul, ortaokul ve liselerinde bu konuda yapılan çalışmaların sayısı yeterli değildir. Dolayısıyla sanat eğitimi, gerekliliği, önemi ve farkındalığı gibi konularda okullarda yapılacak olan çalışmaların sayısı arttırılmalıdır.

Öğrencilerin sanat hakkındaki fikirlerinin olumlu yönde değişebilmesi için öğrencinin ilk öğretmenleri olan aile bireylerinin de sanat eğitimine olan ilgileri arttırılmalıdır. Bu nedenle öğrenci velilerine, yetişkinlere ve almak isteyen tüm bireylere çeşitli seminer, kurs ve etkinliklerle sanat eğitimi verilmeli ve isteyenlere ilgi alanlarına yönelik olarak çeşitli sanatsal dallarda beceri kazandırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ALAKUŞ, A.O. (2003). *İlköğretim çağındaki bireyler bakımından sanat eğitiminin gerekliliği, e-sosder (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi)*, Sayı 4, Diyarbakır.
- ALAKUŞ, A.O, Mercin, L., Ayaydın, A., Vural, D Üstün, T Serdar ve Yılmaz, Melek, Gökay (2005). “*Sanat eğitiminin gerekliliği ve İşlevi*”. (Editörler Ali Osman Alakuş ve Levent Mercin). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi
- ARSEVEN, C. E. (1975). “*Sanat ansiklopedisi IV*”. Cilt. (1. Baskı). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- ARTUT, K. (2004). “*Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*”. Ankara: Anı Yayıncılık.
- AYAYDIN, A. (2002). “*İlköğretim okullarındaki sanat (resim-iş) eğitiminde çoklu zeka kuramının uygulanması*”. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- BERK, N. (1973). “*50. yılda resim sanatımız ve gelişimleri*”, Kültür ve Sanat.
- BİÇER, H. (1993). “*Sanat eğitiminin geleceği*”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi (24-28 Eylül 1990) Ankara: Millî Eğitim Basım Evi.
- DELİER, A. (2005). “*Sanat eğitiminde disiplinler arası yaklaşımlar*”. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- DOĞAN, M.H. (1998.). “*Estetik*”, İzmir: Dokuz Eylül Yayınları.
- ERBAY, F. (2004). “*Çevresel etkenlerin sanat kurumlarına ve sanat eğitimine etkisi*”. Gazi Üniversitesi “2. Sanat Eğitimi Sempozyumu”. Ankara.
- ERTÜRK, S. (1982). “*Eğitimde program geliştirme*”. (4. Baskı). Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- GOMBRICH, E. H. (2004). “*Sanatın öyküsü*” (4. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- HANÇERLİOĞLU, O. (1982). “*Felsefe sözlüğü*”, İstanbul, Remzi Kitabevi.
- KARASAR, N. (2008). “*Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar- ilkeler- teknikler*”. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- KAVURAN, T. (2003). “*Sanat ve bilim’de gerçek kavramı.*” Kayseri: Erciyes Üniversitesi; Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin (1991). “*Sanatta eğitim: görmek, anlamak, yaratmak*”. Ankara: Demircioğlu Matbaacılık.
- KIRIŞOĞLU, O. T. (2005). “*Sanatta eğitim*”, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- M.E.B. (2008) “*Görsel sanatlar dersi (1–8. Sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu*”. Ankara: M.E.B Yayınları.
- MERCİN, L., ALAKUÇ, A.O. (2007) “*Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği*”. D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi 9.
- ÖZSOY, V. (2003). “*Görsel sanatlar eğitimi, resim-iş eğitimi’nin tarihsel ve düşünsel temelleri*”, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- PAÇACI, G. (1999) , “*Cumhuriyet’in Sesli Serüveni*”, *Cumhuriyet’in Sesleri*, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul
- SABANCILAR, D. (2007). “*Türkiye’de sanat eğitimi algılamaları*”. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- SAN, İ. (1982). “*Sanat eğitimi*”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi.
- SAN, İ. (1985). “*Sanat ve eğitim*”, (1. Baskı). Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi
- SAN, İ. (2003). “*Sanat eğitimi kuramları*”, Ankara: Ütopya Yayınevi.
- SAN, İ. (1992). “*Evrim içinde sanat eğitimi politikaları*”, Ankara Üniversitesi Eğiti Bilimleri Fakültesi Dergisi.
- SARIGÖZ, O. , DÖNGER, A. , CENGİZ, M.Ş. (2015). “*Öğretmenlerin çevre eğitimi ve çevre sorunları hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi*” UHBAB Dergisi.
- SHINER, L. (2004). “*Sanatın icadı*”, (Çeviren: İsmail Türkmen). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- SÖYLEMEZ, S. (2004). “*Sanat eğitimi’nde yeni yaklaşımlar*”, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, II Sanat Eğitimi Sempozyumu. Ankara.
- STOKROCKİ, M. ve KIRIŞOĞLU, O. (1996). “*Ortaöğretim sanat öğretimi*” Ankara: YÖK / Dünya Bankası, Deneme Basımı.
- ŞARMAN, K. (2005). “*Türk prometheler*”. İstanbul: İş Bankası Yayınları, İstanbul.

- TANİLLİ, S.(2007). “*Nasıl bir eğitim istiyoruz?*” (3. Baskı). İstanbul: Alkım Yayınları.
- TANSUĞ, S. (1993). *Çağdaş Türk sanatı*. İstanbul: Remzi Kitap Evi, Evrim Matbaa,
- TARLAKAZAN, B. (2003) “Atatürk ve sanat kavramı üzerine Düşünceler”, *Bilge Dergisi*, C.10.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2011). *Genel Türkçe Sözlük* .
- TOPCU, A. K. (2008). “*Görsel sanatlar eğitiminde bir öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama*”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- TURANİ, A.(1977). “*Batı anlayışına dönük Türk resim sanatı*”. İstanbul: İşbank Yay.
- TÜRKDOĞAN, G. (2003). “Sanat eğitimi yöntemleri”. Ankara: kadioğlu matba
- UÇAN, A. (2002). “*Türkiye’de çağdaş sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar*”. Gazi Üniversitesi “1. Sanat Eğitimi Sempozyumu.” Ankara,
- VARIŞ, F. (1998). “*Eğitim bilimine giriş*” (1. Baskı). İstanbul: Alkım Yayınları.
- YOLCU, E. (2005) “*Sanat eğitimi*”.
- <http://www.geocities.com/enveryolcu/egitim/sanategitimi.html> (Er. Tar:12/04/2015
- YOLCU, E. (2009). “*Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*”. Ankara: Nobel Yayınları.
- <http://www.tdk.gov.tr/TR/Genel/SozBul.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF4376734BED947CDE&Kelime=kayg%c4%b1>, Erişim Tarihi:
- 26.09.2014.